

UDRŽITELNÝ ROZVOJ

Zelená dohoda pro Evropu (Green Deal)

Místní udržitelnost

Mannheimská zpráva/Local Green Deals

MA21

Konference Životní prostředí – prostředí pro život
Praha, 17. září 2021

ALTERNATIVOU UDRŽITELNÉHO ROZVOJE JE ROZVOJ NEUDRŽITELNÝ

JE TŘEBA CHÁPAT KONTEXT

Udržitelnost je:

Komplexní přístup k veškerému dění/aktivitám

Zorný úhel/perspektiva pohledu na svět

Zastřešující princip

Charakteristika rozvoje

Cíl společenské odpovědnosti

Nezbytnost pro život

Udržitelnost není:

Nové náboženství/ideologie

Varianta řešení

Dílčí agenda („navíc“) /důležitý „aspekt rozvoje“

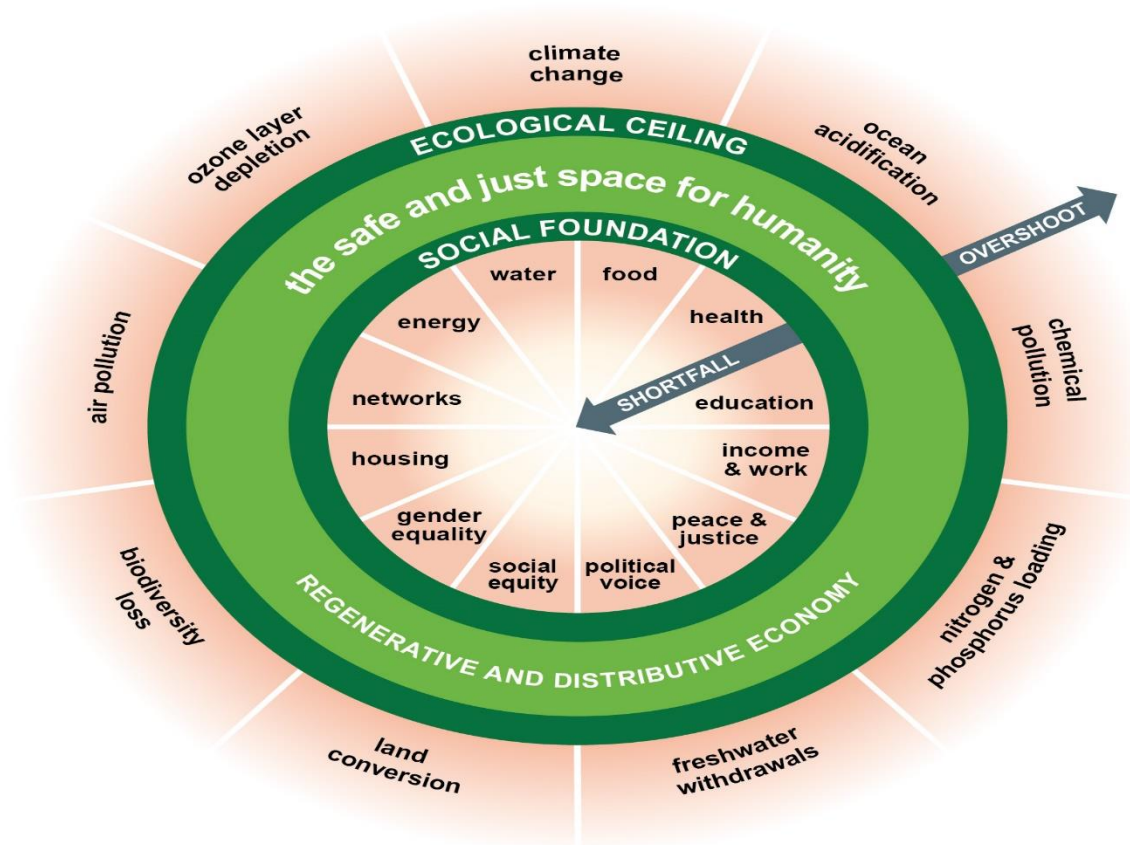
Udržitelný rozvoj není „nedílnou součástí rozvoje“ - je jeho cílem/principem

**UDRŽITELNÝ ROZVOJ:
KAŽDÁ SOUČÁST JE NEPOSTRADATELNÁ,
FUNGUJE TO ALE JENOM KOMPLET**

DONUT / "KOBLIHA"

KATE RAWORTH: DOUGHNUT ECONOMY

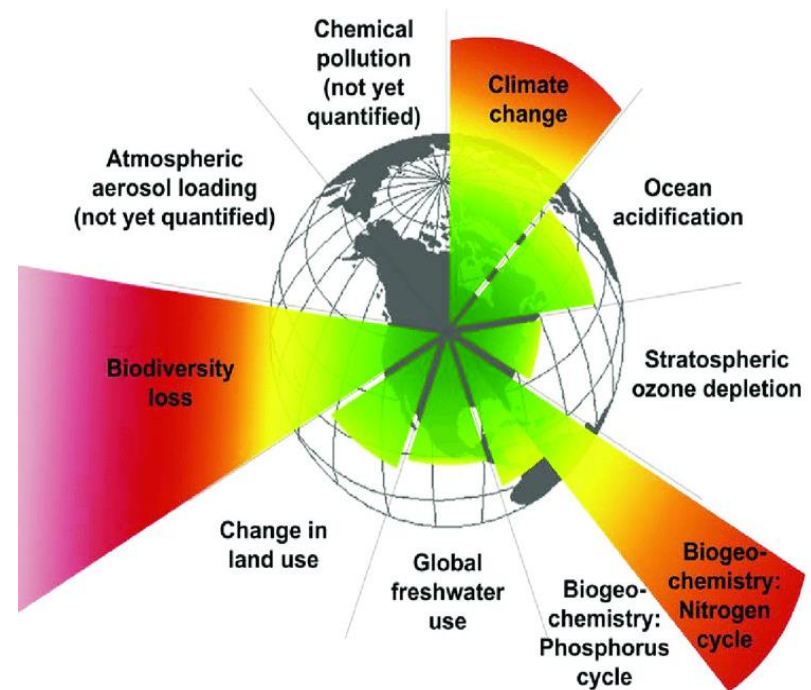

9 PLANETÁRNÍCH MEZÍ NA JEJICH RESPEKTOVÁNÍ ZÁVISÍ LIDSKÁ EXISTENCE KLIMA NENÍ JEDINÝ PRŮŠVIH...

bezpečný prostor pro lidské aktivity

Johan Rockstrom *Stockholm Resilience Centre*

1. Změna klimatu (skleníkové plyny/ohřívání planety)
2. Okyselování oceánů
3. Poškození stratosférické ozonové vrstvy
4. Biogeochemické toky fosforu a dusíku
5. Zdroje sladké vody
6. Změna užívání půdy (odlesnění)
7. Ztráta biologické rozmanitosti
8. Aerosol v atmosféře
9. Chemické znečištění

DŮSLEDKY NEUDRŽITELNÉHO ROZVOJE JIŽ ZAŽÍVÁME NEJDE UŽ „JEN“ O BUDOUCNOST

**DOPADY NEUDRŽITELNÉHO ROZVOJE NEJSOU ZATÍM
SPRAVEDLIVĚ ROZLOŽENY, ALE NELZE JE PŘEHLÉDNOUT.
TRENDY JSOU ZŘEJMÉ A ALARMUJÍCÍ.**

MÁME TO VĚDECKY POPSÁNO ...

6.ZPRÁVA IPCC, SRPEN 2021

Klimatická změna probíhá rychleji, než vědci předpokládali...

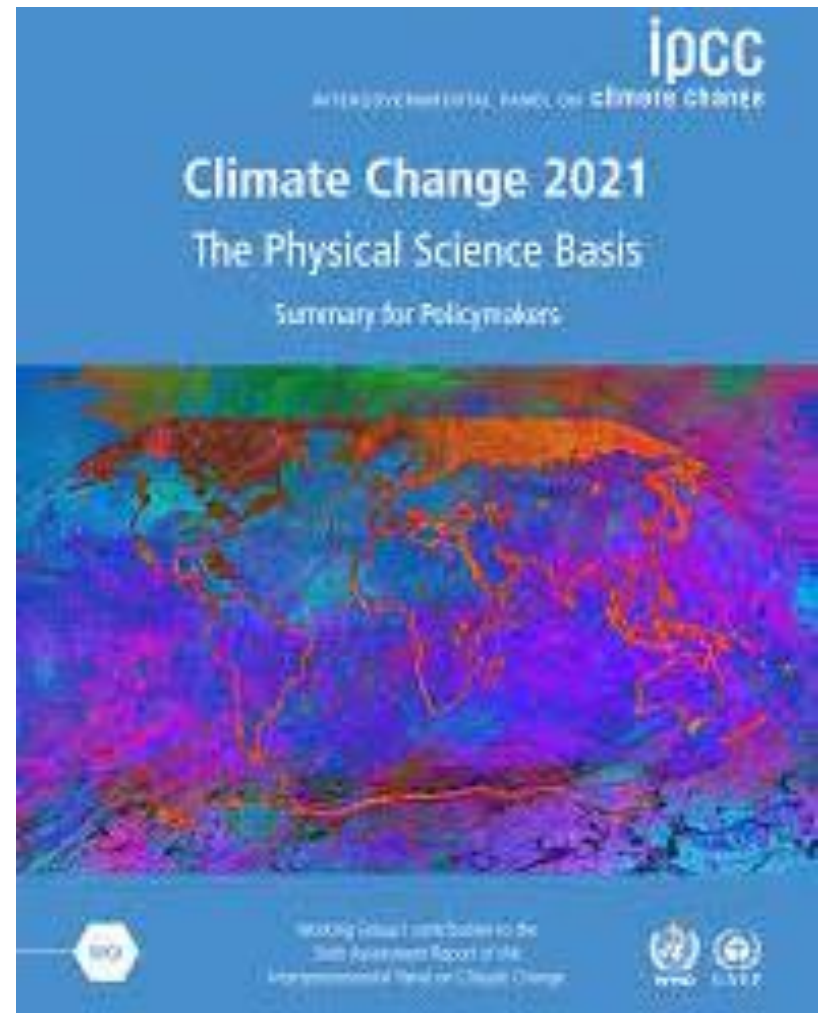
Modelové scénáře – oteplení a jeho důsledky v závislosti na snížení CO2

Neexistuje jedno dostatečné řešení. Účinná implementace závisí na politikách a spolupráci na všech úrovních...

Efektivní rozhodování o omezení změny klimatu a jejich účinků může být založeno na široké škále analytických přístupů hodnocení očekávaných rizik a výhod, při vědomí významu role správy veřejných věcí, etických aspektů, rovnosti, hodnocení důležitosti, ekonomických odhadů a různého vnímání a reakcí na rizika a nejistoty.

Udržitelný rozvoj a rovnost jsou základem pro hodnocení klimatických politik...

Adaptační a mitigační opatření jsou podložena společnými zesilujícími faktory. Patří mezi ně spolehlivé instituce a správa věcí veřejných, inovace a investice do ekologicky šetrných technologií a infrastruktury, udržitelný způsob života, způsob chování a životní styl...

2021 - EARTH OVERSHOOT DAY - 29. ČERVENCE

Kdyby všichni žili jako Evropané, potřebovali bychom **2.8 planety**.

OSN: AGENDA 2030

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

KRIZE JAKO VÝZVA

NE strach, popírání, „hlava v písku“, prokrastinace

„KDO NECHCE, HLEDÁ DŮVOD...“

ALE

Hledat cestu, realizovat řešení

„...KDO CHCE, HLEDÁ ZPŮSOB“

EU: European Green Deal/Zelená dohoda pro Evropu
uhlíková neutralita do r. 2050

„POČÍTAT S NEJHORŠÍM A DOUFAT V NEJLEPŠÍ“

„ENVISAGE THE WORST AND HOPE FOR THE BEST“

Tomáš Lom, letec čs. 311. bombardovací perutě RAF

December 2019
#EUGreenDeal

The European Green Deal is about **improving the well-being of people**. Making Europe climate-neutral and protecting our natural habitat will be good for people, planet and economy. No one will be left behind.

The EU will:

- Become climate-neutral by 2050
- Protect human life, animals and plants, by cutting pollution
- Help companies become world leaders in clean products and technologies
- Help ensure a just and inclusive transition

"The European Green Deal is our new growth strategy. It will help us cut emissions while creating jobs."
Ursula von der Leyen, President of the European Commission

"We propose a green and inclusive transition to help improve people's well-being and secure a healthy planet for generations to come."
Frans Timmermans, Executive Vice-President of the European Commission

CÍLE ZELENÉ DOHODY

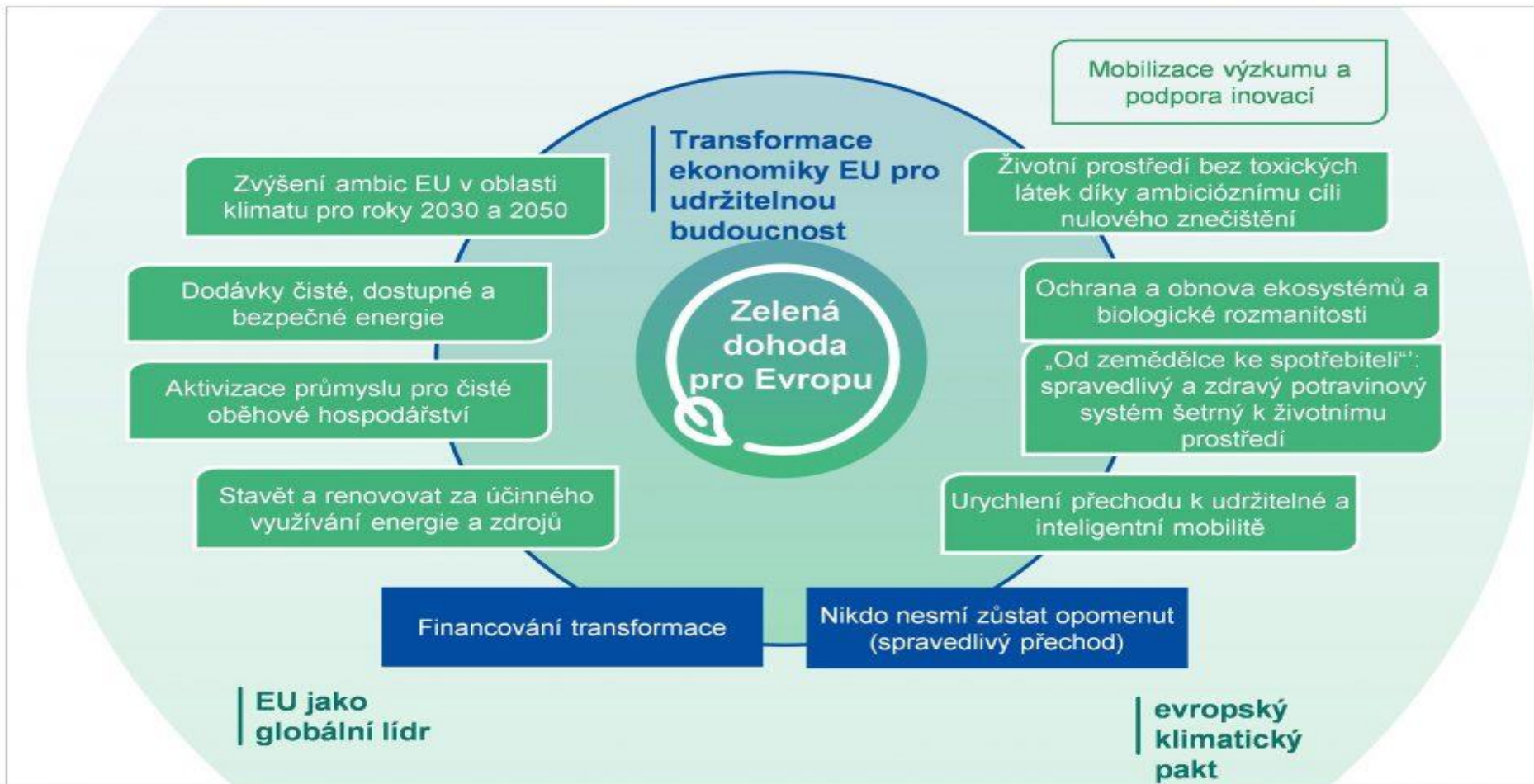
Uhlíková neutralita do r. 2050

Oblasti politiky:

- Čistá energie
- Cirkulární ekonomika
- Udržitelný průmysl
- Stavění a renovace
- Udržitelná výživa („Farm to Fork“)
- Eliminace znečištění vzduchu
- Udržitelná doprava
- Biodiversita

Cíle schváleny, návrh Akčního plánu,
aktuálně probíhá jednání a hledání konsensu členů EU

EUROPEA GREEN DEAL ZELENÁ DOHODA PRO EVROPU

THE MANNHEIM MESSAGE

LOCAL GREEN DEALS

Místní Zelené dohody pro uhlíkově neutrální, udržitelnou a inkluzivní Evropu

Výzva evropských starostů: musíme zajistit jak fungování místní a regionální ekonomiky a spravedlivou společnost, tak respektování mezí planetárních zdrojů...To, co nyní nejvíc potřebujeme jsou solidarita a spolupráce.

Východisko: reakce na Evropskou Zelenou dohodu. Dokument navazuje na dědictví a zásady Aalborské charty (1994), Aalborských závazků (2004) a Baskické deklarace (2016). Odráží cíl integrovaného udržitelného rozvoje měst a regionů, podpořený Lipskou chartou

Důležitost měst a regionů pro prosperující Evropu: 70% právních předpisů EU, 70% opatření ke zmírňování dopadů změny klimatu, 90% adaptace...65% SDGs, 1/3 veřejných výdajů, 2/3 veřejných investic, ...přímé sociální služby, demokratické postupy (zapojování veřejnosti do rozhodování). „...**Nabízíme spolupráci...**“

„**Transformace**, které musíme dosáhnout, půjde **nad rámec jednotlivých akcí v konkrétních oblastech**, jako je energetika, mobilita nebo bydlení. Tyto akce budou muset zakořenit v novém **systémovém myšlení a přístupu**. Tento proces lze udržet pouze při aktivním zapojení občanů a zúčastněných stran“.

MÍSTNÍ ZELENÉ DOHODY

5 KLÍČOVÝCH SYSTÉMOVÝCH ZMĚN

- **Transformace současné místní infrastruktury a systémů**

inovativní řešení vč. digitálních technologií a zelené a modré infrastruktury (urbánní ekologie - voda, flóra, půda/biodiverzita, snížení znečištění ovzduší, eroze, rizika přehřívání a přívalových povodní apod...(např. zelené střechy/stěny, prosakovací dlažba, travnaté pásy, stromořadí...). Kvalita veřejných prostorů/zdraví, kvalita života

- **Místní rozvoj nad rámec růstu a konkurence**

místní a regionální ekonomiky, v hospodářském rozvoji upřednostňují ochranu klimatu, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a ekosystémů. V centru pozornosti zdraví a kvalita života současných i budoucích generací.

- **Spolupráce, solidarita a začlenění**

Transparentnost, nediskriminace. Atraktivní a bezpečné domovy pro všechny.

- **Životní styl a kultura dostatečnosti a optimalizace**

Podpora cirkulace, dostatečnosti, optimalizace - ne efektivita a maximalizace výkonu. Důležitá kultura – dialog, soudržnost při tvorbě a realizaci strategií udržitelnosti. Hodnoty aktiv slouží kvalitě života pro všechny.

- **Re-orientace na obecné dobro**

místní a regionální správa/vládnutí posílí společné dobro pomocí spoluvytváření a sociálních inovací. Podpoří přístupy sociální ekonomiky, nové formy sociálních podniků a investic i partnerství veřejného a soukromého sektoru. Tak zvýšíme odolnost našich místních ekonomik a komunit v souladu s agendou udržitelnosti.

MÍSTNÍ ZELENÉ DOHODY - POTŘEBY

PRO PLNĚNÍ ZÁVAZŮ POTŘEBUJÍ MĚSTA TYTO POLITICKÉ POSUNY:

- **Chráněný veřejný příjem** v souvislosti na de-lokalizaci vytváření akumulace příjmů, způsobené internetovým obchodem a nakupováním. Rovné fiskální podmínky, které zajišťují veřejné příjmy
- **Přesun daní z práce** - lepší fiskální rámce, vyloučení dotací na fosilní paliva, přesun daňového zatížení z práce na využívání přírodních zdrojů a znečištění. Zvážit odlišný poměr zdanění mezi prací a kapitálem.
- **Dostatečná finanční** podpora – plynulá, z evropské i národní úrovně. Vhodné a koordinované programy napříč všemi úrovněmi veřejné správy. Sladění politik, programů a investic k podpoře Zelené dohody.
- **Místní a regionální hodnotové** řetězce – finanční a regulační rámce na podporu místních a regionálních přístupů, řešení sociální ekonomiky, cirkulární modely...
- **Integrované využití půdy** – finanční a regulační rámce, podporující rozvoj s cílem ochrany půdy, snižování ztráty biodiverzity, tj. integrovanou politiku využívání půdy – minimální spotřeba „zelené louky“, zelená a modrá infrastruktura
- **Nové využití městského prostoru** – prostor a systém služeb atraktivnější pro využití k adaptaci na změnu klimatu
- **Inovace a výzkum zaměřené na potřeby** – finanční podpora výzkumu a inovací pro naplňování uvedených výzev. Relevantní informace pro lepší plánování, rozhodování, správu, monitorování.
- **Nahrazování produktů službami** – cirkulární ekonomika, více služeb, méně vlastnictví produktů a spotřeby zdrojů
- **Zaručený životní příjem** – odpovídající úroveň životního minima a zaručeného základního příjmu - usnadní rekvalifikaci a celoživotní vzdělávání, zmírní dopady transformace

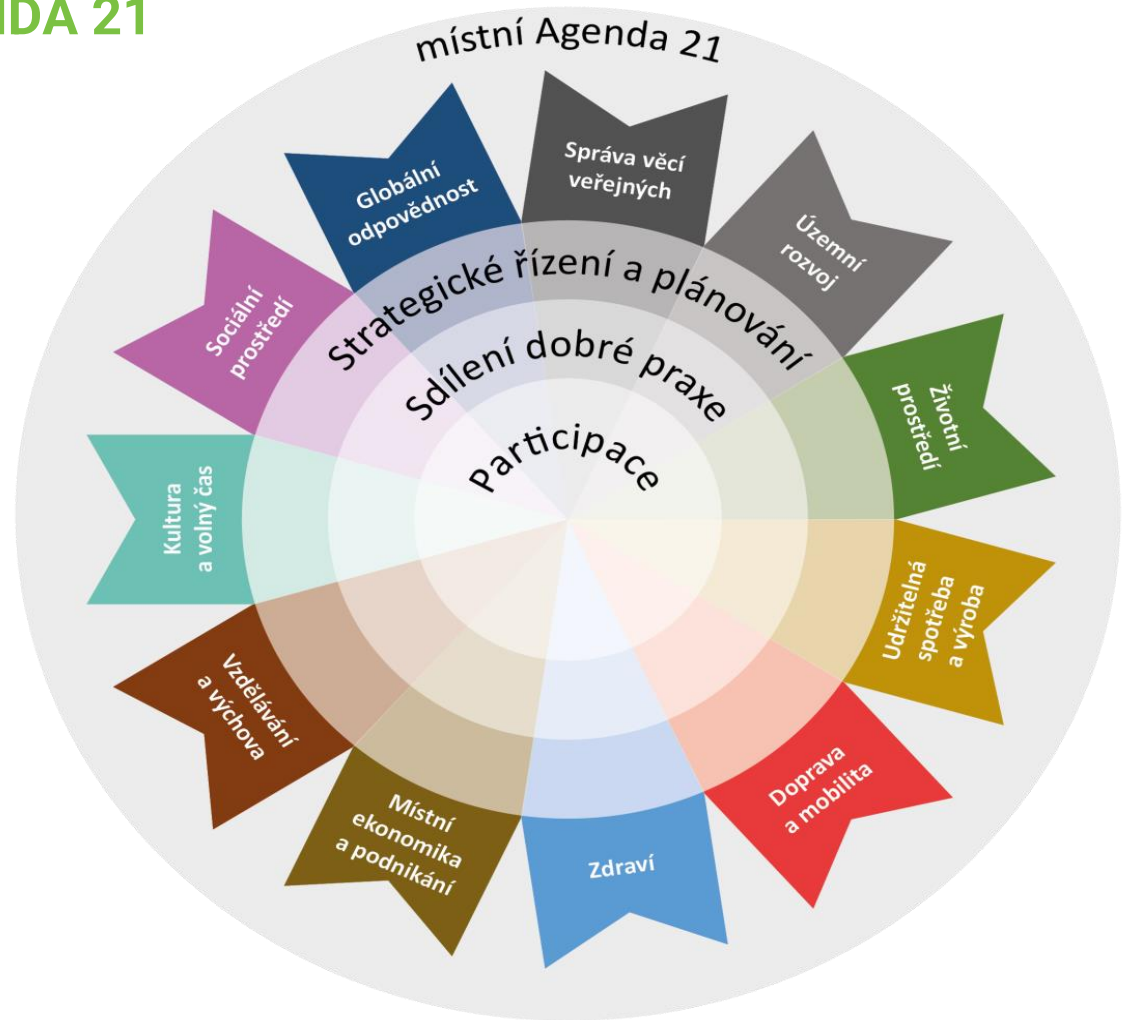
MANNHEIM MESSAGE POSELSTVÍ STAROSTŮ

„Naším cílem je vybudovat pevné základy pro realizaci Zelené dohody v Evropě a urychlit **transformaci společnosti na uhlíkově neutrální, udržitelnou a inkluzivní.**

Respektujeme - v souladu s Novou lipskou chartou - **integrovaný přístup** k městskému plánování jako koncept, který bere v úvahu všechny relevantní zájmy a aktéry současně a spravedlivě.

Nemůžeme zůstat v pozici čistě implementačních partnerů, ale **musíme být součástí procesu definování regulačních, fiskálních a finančních rámců na všech úrovních.**“

ČR - MÍSTNÍ AGENDA 21

*Naděje není to přesvědčení, že něco dobře
dopadne, ale jistota, že má něco smysl - bez ohledu
na to, jak to dopadne.*

Václav Havel

